

Teema „Prügi sorteerimine“

5. klass

2 × 45 minutit

Eesmärgid:

- Õpilane oskab jaotada prügi erinevate konteinerite vahel.
- Õpilane selgitab prügi sorteerimise vajalikkust teistele.

Tegevuse kirjeldus:

Meie igapäevase toimetamise käigus tekib kodus majapidamises ja ka kooli kodundustunnis palju jääke e prügi, mille taaskasutus võimaldab keskkonda säästa, st vähendada uue materjali tootmiseks kuluvaid ressursse.

Eelmises kodunduse praktilises tunnis peaksid õpilased tunni käigus tekkivad pakendid ära pesema ning kokku koguma, muu segaprügi ja toidujäätmed näiteks pildistama, et järgmises tunnis oleks võimalik neid taas esitada.

Selles tunnis võetakse vaatluse alla põhjused, mis on mis – st kuhu konteinerisse miski käib ja mis sellest edasi saab. Kui eelmises tunnis ei tekkinud piisavalt prügi, võivad õpilased lisaprügi ka kodunt kaasa võtta (või võib mitme kodunduse tunni prügi kokku koguda).

Tegevuse käik: tinglikud konteinerid on ette antud, kogutud prügi jagatakse õpilaste vahel, õpilased arutlevad paaristööna, millisesse konteinerisse prügi käia võiks.

Kui prügi on sorteeritud, jagab õpetaja õpilastele Keskkonnaministeeriumi Jäätmeratta materjalid, mille põhjal saavad õpilased kontrollida, kas nende sorteeritud prügi on õiges kohas. Vajadusel saab asukohta muuta.

Õpetaja saab arutelu edasiviimiseks küsida õpilastelt nt koduseid harjumusi – kelle peres prügi sorditakse ja mil määral. Heade näidete jagamiseks võib teha ka rühmaarutelu, kus õpilased saavad esmalt väikeses ringis koduseid harjumusi jagada ja seejärel teha rühma arutlust kokkuvõtte teistele rühmadele.

Järgnevalt võetakse vaatluse alla põhjused, miks prügi üldse sortida. Siinkohal viiakse esmalt läbi väike ajurünnak, kus kõik saavad pakkuda oma ideid prügi sortimise olulisusest.

Ajurünnakule järgneb rühmatöö. Rühmadesse jaotatakse vabatahtlikult või mõne mängu abil, seda otsustab õpetaja. Rühmade ülesanne on tutvuda erinevate materjalidega ja välja mõelda reklaam, mis paneks noori prügi sortima. Lahenduse võivad rühmad ise valida – plakat, helireklaam (nn raadioreklaam) või video (telereklaam). Paberil on limiidiks nt A1, teistel ajalimiit, nt 1–2 minutit. Oluline on sõnum lühikese ajaga edastatud saada.

Materjalidena saab taas kasutada keskkonnaministeeriumi jäätmete sortimise infovoldikuid. Kui õpilastel pole reklaami tegemise kogemust, siis võib väikese aja pühendada tunnist ka reklaami olemuse arutelule (õpetaja võib välja tuua ka põhiaspektid, mida jagada ja arutada).

Reklaamide valmides kantakse need ette ning võimalusel / eelnevatel kokkulepetel jagatakse neid oma kooli keskkonnas. Kui tehakse paberil reklaamplakateid, on jagamine tunduvalt lihtsam, audio või videofailide puhul tuleb jagamine täpsemalt läbi mõelda.

Tunni lõpus toimub tagasisidestamine, nt tagasiside kaartidega („Mulle meeldis kõige rohkem ...“, „Õppisin ...“, „Sain teada, et ...“).

Järgmisel tunnil saab jätkata tegevust teemaga „Mis saab meie jäätmetega edasi?“ (koostöös loodusõpetuse õpetajaga), vaadeldes võimalusel nt komposti moodustumist või leides näiteid taaskasutatud materjalidest.

Antud tunni puhul on oluline, et edaspidistes kodunduse tundides oleks võimalik prügi sortida, et kinnistada tunnist saadud teadmisi.

Laiema eesmärgina võiks mõelda, kuidas jõuda ka lapsevanemateni, et head praktikad ka igapäevaelus kasutust leiaks.

Lõiming: antud teema käsitus võimaldab 5. klassis lõimida loodusõpetuse erinevate teemadega. Täpsemalt tuleb õpetajatel omavahel teema osas kokku leppida, õppekava järgi käsitletakse 4.–6. klassis loodusõpetuses elukeskkonna teemat (aia teema juures nt komposti tekkimise uurimine), samuti loodus- ja keskkonnakaitset Eestis. Võimalusi neid tunniteemasid ühendada on mitu.

Läbivatest teemadest haakub teemaga valdkond „Keskkond ja jätkusuutlik areng“, mille eesmärk on õpilaste kujunemine keskkonda hoidvateks inimesteks.

Pädevuste osas võimaldab antud tund mitme pädevuse arengut – erinevate ülesannete täitmine arendab õpipädevust, keskkonna ja ühiskonnaga arvestamine sotsiaalset ja kodanikupädevust, samuti enesemääratluspädevust, saades teadlikumaks endast ja oma käitumisest.

Õppevahendid:

Pildid kogunenud prügist (üles jäädvustatud tunnist)

Jäätmeratas, alla laetav: https://www.envir.ee/sites/default/files/jaatmeratas_est.pdf

Jäätmete sorteerimine, alla laetav:

https://www.envir.ee/sites/default/files/jaatmevoldik_eesti.pdf

Illustreeriv pilt: <http://www.kenburn.co.uk/recycling-for-kids/>

